

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu**

Opole, dnia 4 października 2011 r.

**Zarząd
Przedsiębiorstwa Usług
Komunalnych i Mieszkaniowych
sp. z o.o. w Strzelcach Opolskich**

LOP-4112-02-01/2011
S/11/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu przeprowadziła w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych i Mieszkaniowych sp. z o.o. w Strzelcach Opolskich² kontrolę przebiegu likwidacji Spółki w latach 2010-2011 oraz nadzoru właścicielskiego nad Spółką.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 15 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o *NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania organów Spółki w zakresie objętym kontrolą, za wyjątkiem realizacji przez Likwidatora Spółki obowiązku sporządzenia bilansu otwarcia likwidacji i przedłożenia go zgromadzeniu wspólników do zatwierdzenia.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., dalej *ustawa o NIK*

² dalej PUKiM lub Spółka

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia kontroli i wynikające z nich oceny cząstkowe:

1. W latach 2008-2009 oraz w 2010 r. w okresie bezpośrednio poprzedzającym ogłoszenie likwidacji Spółki wyniki finansowe PUKiM były dodatnie. Wypracowany w kolejnych okresach sprawozdawczych zysk netto systematycznie wzrastał i wynosił: 55,7 tys. zł, 85,9 tys. zł i 85,9 tys. zł. Również przychody z całokształtu działalności Spółki systematycznie rosły i wynosiły odpowiednio: 9 843,6 tys. zł, 10 314,5 tys. zł i 6 155,7 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów Spółki (ok. 60 %) były przychody z działalności prowadzonej przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Remontowej, tj. m.in. opłaty z tytułu zarządzania nieruchomościami i opłaty za zużyte media, które Spółka refakturowała na mieszkańców bez naliczania kosztów pośrednich.

Wskaźniki rentowności w latach 2009-2010 w porównaniu do 2008 r. wykazywały tendencję rosnącą, a wskaźniki płynności utrzymywały się w granicach normy, co oznaczało pełną wypłacalność firmy. W kontrolowanym okresie Spółka dysponowała środkami pieniężnymi w wysokości od 700 tys. zł do 1 332 tys. zł, jednak w połowie 2010 r. wystąpiły przejściowe trudności finansowe związane z zakupem samochodu do wywozu nieczystości stałych za 506,3 tys. zł brutto. Uregulowanie zobowiązania z tego tytułu spowodowało, że stan środków pieniężnych zanotowany w dniu poprzedzającym rozpoczęcie likwidacji PUKiM, tj. 28 lipca 2010 r., wynosił 373,3 tys. zł. Należności na dzień kończący działalność Spółki wynosiły 1 771 tys. zł, a zobowiązania krótkoterminowe 2 092 tys. zł. Cykl realizacji zobowiązań był przy tym krótszy (do 42 dni) niż cykl windykacji należności (do 44 dni). Pomimo że z końcem 2008 r. Spółka zaprzestała prowadzenia działalności hotelarskiej w Zajeździe „Piast”, z tytułu której w 2008 r. osiągnęła 677,0 tys. zł przychodów, w tym prawie 93 tys. zł zysku, wydajność pracy na jednego zatrudnionego liczona jako relacja przychodów z całokształtu działalności do liczby zatrudnionych wzrosła z 104,7 tys. zł za 2008 r. do 134,2 tys. zł za cały 2010 r. (128,2 %).

Rozpoczęcie procesu likwidacji Spółki spowodowało natomiast m.in. pogorszenie warunków kredytowych w bankach, utratę wiarygodności u dostawców, obniżenie wpłat czynszowych od lokatorów, obniżenie wydajności pracowników.

2. Zarząd złożył do rejestru sądowego roczne sprawozdanie finansowe za 2008 r. wraz z kompletem wymaganych dokumentów w ciągu 15 dni od daty zatwierdzenia przez Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników³, tj. zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 września

³ dalej ZZW

1994 r. *o rachunkowości*⁴. Stwierdzono natomiast, że terminy określone w art. 69 ww. ustawy zostały przekroczone w przypadku:

- sprawozdania finansowego za 2009 r. o 22 dni,
- sprawozdań finansowych na dzień 28 lipca i 31 grudnia 2010 r. odpowiednio o 172 dni i 19 dni.

Główny Księgowy Spółki, p.o. Członka Zarządu - A. Zarębski wyjaśnił, że ww. opóźnienia powstały, gdyż zasugerował się datą zakończenia ZZW w dniach 29 lipca 2010 r. i 29 lipca 2011 r. (odpowiednio).

Otwarcie likwidacji, jak również odstąpienie od likwidacji zostały zgłoszone do Krajowego Rejestru Sądowego⁵ bezzwłocznie. Stwierdzono jednak, że dane zawarte w KRS odnośnie składu Rady Nadzorczej były nieaktualne, ponieważ w okresie od dnia 30 lipca 2010 r. do dnia 18 sierpnia 2011 r. obejmowały nazwiska trzech członków Rady Nadzorczej, których kadencja wygasła 29 lipca 2010 r. Stosownie do wymogu określonego w art. 22 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. *o Krajowym Rejestrze Sądowym*⁶ wniosek o wpis do rejestru powinien być złożony nie później niż w terminie 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu. Odpowiedzialność z tego tytułu ponosi Likwidator M. Feliniak, która nie dołożyła wystarczających starań, by wniosek Spółki z dnia 2 sierpnia 2010 r. o zmianę danych w rejestrze sądowym był należycie udokumentowany.

3. Nadzór nad działalnością Spółki w okresie poprzedzającym otwarcie jej likwidacji (do dnia 29 lipca 2010 r.) sprawowany był prawidłowo przez Radę Nadzorczą, powoływaną przez Wspólnika⁷ na trzyletnią kadencję. Rada podejmowała uchwały m.in. w sprawie wyboru biegłego rewidenta. Oceniała sprawozdania finansowe za lata 2008-2009, opiniowała wnioski Zarządu w sprawie podziału zysku netto oraz wnioskowała do ZZW o udzielenie absolutorium dla członków Zarządu.

W terminie wynikającym z art. 53 ust.1 ww. ustawy *o rachunkowości*, tj. nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego ZZW zatwierdziło sprawozdania finansowe za 2008 r. (w dniu 22 czerwca 2009 r.) i za 2009 r. (w dniu 30 czerwca 2010 r. - w trakcie I części obrad ZZW). Pomimo że z dniem zakończenia ZZW (II część – 16 lipca, III część - 29 lipca 2010 r.) skończyła się kadencja Rady Nadzorczej, Wspólnik nie powołał Rady na nową kadencję, uzasadniając to rozpoczęciem likwidacji Spółki. Działanie to było nielegalne

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵ dalej KRS

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.

⁷ Gmina Strzelce Opolskie reprezentowana przez Burmistrza

i naruszało §11 umowy spółki⁸ oraz art. 10a ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. *o gospodarce komunalnej*⁹, zgodnie z którym *w spółkach z udziałem jednostek samorządu terytorialnego działa rada nadzorcza*.

Stwierdzono ponadto, że po upływie terminu określonego w art. 53 ust.1 ww. ustawy *o rachunkowości* odbyło się ZZW w sprawie zatwierdzenia obu sprawozdań finansowych za 2010 r., a w szczególności:

- sprawozdanie finansowe na dzień bilansowy 28 lipca 2010 r. zostało zatwierdzone w trakcie I części ZZW w dniu 30 czerwca 2011 r., tj. po upływie 11 miesięcy od dnia bilansowego. NIK zwraca uwagę, że na podstawie art. 280 ustawy z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*¹⁰, w związku z art. 235 i 275, zwołanie ZZW w terminie nie później niż do dnia 28 stycznia 2011 r. należało do obowiązków Likwidatora. M. Feliniak wyjaśniła, że *sprawozdanie finansowe zostało przedłożone ZZW niezwłocznie po przygotowaniu materiałów przez służby księgowe spółki. Z uwagi na małą ilość pracowników służb księgowych w spółce niemożliwe było dotrzymanie terminu ustawowego*,
- w trakcie II części ZZW w dniu 29 lipca 2011 r., tj. po upływie 29 dni od terminu określonego w art. 53 ust.1 ustawy *o rachunkowości*, zostały podjęte uchwały w sprawie podziału zysku i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za okres od 29 lipca do 31 grudnia 2010 r. Oba sprawozdania finansowe i sprawozdania z działalności Spółki zostały sporządzone i podpisane przez p.o. Członka Zarządu A. Zarębskiego.

W okresie od 6 do 9 maja 2011 r. w wyniku rezygnacji M. Feliniak z funkcji likwidatora z przyczyn osobistych z dniem 6 maja 2011 r., tj. na 3 dni przed podjęciem uchwały NZW¹¹ w sprawie odstąpienia od likwidacji, PUKiM w likwidacji nie miał likwidatora. W związku z brakiem Rady Nadzorczej w okresie likwidacji oraz zamiarem odstąpienia od likwidacji Spółki, Wspólnik powołał A. Zarębskiego na stanowisko p.o. członka Zarządu, co wyjaśnił tymczasowym charakterem tego rozwiązania, mającym na celu zapewnienie Spółce sprawnego kierowania do czasu powołania Rady Nadzorczej i Zarządu. W powyższym zakresie NIK zwraca uwagę, że przepisy *ksh* nie przewidują powoływania w skład Zarządu osób pełniących obowiązki członka Zarządu.

⁸ akt przekształcenia Komunalnego Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej w jednoosobową spółkę Gminy Strzelce Opolskie z dnia 19 grudnia 1997 r.

⁹ Dz. U. z 2011 r., Nr 45, poz. 236

¹⁰ Dz. U. Nr 94, poz. 1037 ze zm., dalej *ksh*

¹¹ Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników

W okresie likwidacji Spółki do sprawowanie bezpośredniej kontroli nad działalnością Spółki zgodnie z uchwałą nr 14/2010 NZW z dnia 20 października 2010 r., zmieniającą treść zapisu w § 5 ww. umowy Spółki zobowiązany był Wspólnik. Działania Likwidatora były ponadto omawiane na posiedzeniach Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w dniach 23 marca, 6 kwietnia i 20 kwietnia 2011 r. oraz na sesjach Rady Miejskiej, m.in. w dniach 30 sierpnia, 30 września 2010 r. oraz 23 lutego i 5 maja 2011 r.

4. Ogłoszenie o otwarciu likwidacji Spółki ukazało się w Monitorze Sądowym i Gospodarczym nr 191/2010 z dnia 30 września 2010 r. (poz. nr 11922). Stosownie do art. 279 *ksh* Likwidator w treści ogłoszenia wezwała wierzycieli do zgłaszania wierzytelności w terminie trzech miesięcy od daty ogłoszenia. W trakcie kontroli stwierdzono, że Spółka pomimo przejściowych trudności finansowych sukcesywnie realizowała zobowiązania bieżące.

W ocenie NIK obowiązki Likwidatora Spółki związane bezpośrednio z działaniami likwidacyjnymi realizowano w sposób nierzetelny, jak również z naruszeniem obowiązujących przepisów. Likwidator nie sporządziła bowiem bilansu otwarcia likwidacji, jak również nie przedłożyła ZZW przed rezygnacją sprawozdania finansowego i sprawozdania z działalności Likwidatora na koniec roku obrotowego 2010, do czego była zobowiązana zgodnie z art. 281 *ksh*. ZZW w dniu 29 lipca 2011 r. zatwierdziło ww. sprawozdanie za okres od 29 lipca do 31 grudnia 2010 r. sporządzone i podpisane przez p.o. Członka Zarządu A. Zarębskiego. M. Feliniak wyjaśniła natomiast, że natychmiastowe i rzetelne sporządzenie bilansu otwarcia likwidacji nie było możliwe, m.in. w związku z przedłużającą się inwentaryzacją majątku Spółki i jego wyceną. Wyjaśnień tych nie potwierdziły jednak ustalenia kontroli, z których wynika, że jedną z przyczyn było rozpoczęcie inwentaryzacji po upływie 26 dni od otwarcia likwidacji. Zarządzenie w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych Spółki Likwidator wydała w dniu 10 sierpnia 2010 r., a wykonanie zarządzenia powierzyła Głównemu Księgowemu – A. Zarębskiemu, który zarządzeniem z 24 sierpnia 2010 r. ustalił skład komisji inwentaryzacyjnych i następnie nadzorował ich pracę. Zakończenie inwentaryzacji nastąpiło 24 września 2010 r., natomiast wyjaśnianie różnic inwentaryzacyjnych trwało do 23 listopada 2010 r. Równocześnie od 6 września 2010 r. trwała wycena składników majątkowych, w wyniku której ujawnione zostały m.in. niezgodności dotyczące granic nieruchomości wniesionych do Spółki w formie aportu.

NIK negatywnie ocenia powierzenie obowiązków w zakresie inwentaryzacji w drodze spisu z natury Głównemu Księgowemu z uwagi na naruszenie art. 4 ust. 5 ustawy *o rachunkowości*, zgodnie z którym za inwentaryzację składników majątkowych odpowiada kierownik jednostki, w tym przypadku Likwidator *Spółki*.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań organizacyjnych zapewniających:

- 1. *Składanie sprawozdań finansowych do sądu rejestrowego z zachowaniem terminów określonych w art. 69 ustawy o rachunkowości.***
- 2. *Zgłaszanie wniosków o zmianę danych Spółki wpisanych w KRS zgodnie z art. 22 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.***

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy *o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Zarząd, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy *o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Zarządowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy *o NIK*, termin nadesłania informacji o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.